

Til

U. B. BERGEN

Ms. 180874 1921

Mr. Grøvor Per Kramer

9 Vestre Muralmenning 9

Bergen

U. B. BERGEN
No. 180874

Kjære Kramme

Tusind tak for dit lauge hyggelige
brev og for skoene og gummi-
solerne; - men det er jo for galt,
at du saaledes gang paa gang skal
lagge ud, - og saa sende pengene
tilbage, naar jeg sender noget, - ja
du maa iallefald da holde regni-
skat, thi jeg er glemsom og kunde
let glemme noget - naar en engang
skal holde opgjør. Ja dit brev kom
iforgaars - men jeg vilde vente
med besvarelsen, til jeg fik skoene
og de kom idag, - jo de passer
indmerket og jeg er dig meget taknem-
lig - saesnarst jeg faar fat i linolie
skal jeg impregnere solerne og slaa

gummisølerne indse, - og da vilde
det været iudmerket at have et
par læster, - men nu tør jeg ikke
bede dig mere om dette, thi jeg faar
vel som sedvaulig ikke betalt; hvis
du derimod vil lade læstefabrikken
sende mig et par pr. postopkrav - saa
du bare behøver at telefonere til
vedkommende - saa plager jeg dig gjerne
en gang til. Jeg æfter ogsaa herfter
at balsole mine sko selv, og da
er det iudmerket at have et par
læster, - i gamle dage balsoledes jeg
baade mine og Engds sko, men det var
da bare plægging, - nu vil jeg ogsaa
sætte mig ind i den edle bekens-
kensk; - Engd var nemlig ofte mis-
forvøiet med min plægging, hvede
saaler er jo ubetinget behageligere at

gaa paa, - men det fordrer ny søm for
hver halvsole, - man ødelægger nem-
lig syede sko, hvis man lader skoma-
geren plukke ny halvsole under dem,
- her er de forresten saa umulige, at
de nøgter at sy opgyen halvsoles, -
i allfald forlanger de dobbel betaling,
og det trænger de kanske, thi den gam-
le traed maa jo reuses vel ud, førend den
nye halvsaal sættes paa, og syng af
ny halvsole koster mere end dobbelt
tid og arbejde (med at plukke en
ny halvsaal). —

Hvis jeg til sommeren skal paa fild-
det, vilde jeg ogsaa gjerne forsøke
at lave mig et helt nyt par sko,
- jeg led nemlig adskillig ondt i som-
mer ved at have stivt og daarligt
fodtøi paa fildet - det var nu ogsaa
et forbandet vædt veir for fodtøiet,
og naar man skulde tørre det om
kvelden og natten ved ovnen i sæter =

lyfterne, saa var skoene saa stive
og halvt afbrændte om morgenen,
at det var en ren tortur at komme
i dem, - det kom vel ogsaa af det
tykke Lær. Tykt Lær skulde ikke være
ordentlig gæret, men være „halvraat“,
som Jøsterningerne brægtte det for i
tiden, - det var sager som var vand-
tætte, - men saa trængte det ogsaa
smiirning sent og tidligt. —

Nei dette blev meget skoprat. —

Di nævner tomflaskerne, - det var
bra du mindede mig om det, - ja -
hvoreledes forholder det sig med dette „øldt“,
jeg kan aldrig faa rigtig ud af Fløze,
hvorefter det hænger sammen med det,
jeg vidste ikke for nu, at du har læst
ud for tomflaskerne, - kanske du har
læst ud mere ogsaa. Fløze var jo
outrent „blak“ i Bergen - (og nu og)

kanske han fik dig til at lægge ud?
 Jeg sendte med ham kr. 30 at købe
 lidt bokål for til jul; - jeg fik
 27 flasker (halve), - der skulde nok
 været noget mere, sa han, men noget
 maatte han som bedravelig spenderer
 i form af "bydram," - og noget havde
 han brugt selv, - og - ja for resten
 skulde han gøre op med mig sine
 re (han skylder mig en del ellers og)
 - han er en brav nabo, den bedste vi
 har her, - men ofte i vanskelige "øko-
 nomiske omstændigheder, - og har den
 uheldige lyst til at spille den rigste mand,
 som mange har, der har seet bedre dage,
 (han havde nemlig en gang i tiden en af
 de største gaarde i byden med hver
 verdifuld furuskog til, - men hans træ-
 boue gav ham aldrig fred, - for han
 maatte sælge sin odelsgaard for en spot-

pris i de "sløie" Tider (omkring 1879). - Fluge
havde nemlig en søn af første ægteskab
(et meget lykkeligt men kort ægteskab).

Naus anden kone var sykk ved tanken
paa at hendes stedson skulde faa gaarden
og mishandlede ham, - og da hun heller
selv vilde sitte i fattige kaar end se paa,
at stedsonnen skulde faa odelsgaarden, saa
plagede hun Fluge nat og dag, indtil han
naatte selge gaarden for det han i starten
kunde faa, - saa kjøbte hun for sin
egne penge den lille gladsen beer og sørgede
for at penge, som Fluge fik for gaarden
blev opbrugt i sin fart; - siden (da
stedsonnen døde) angrede nok hun som
hele familien, at de havde solgt odelsgaar-
den, - som nu ikke var at faa for den
10 dobbelte pris).

Ja saa var det dette "Ratstræbillert"
som du altsaa særlig har tænkt paa, - ja
jeg vil gjøre alt, hvad jeg kan for, at du
skal faa det, - og jeg vil gaa igangs med et

forstå at have en kopi eller lignende; -
havde jeg bare haft sommeren nu, - jeg liker
saa lidt at staa og copiere mine egne ting,
men jeg skal ialtfald ikke selge billedet
fordi jeg har haft en sommer til og gjort
et forsøg paa noget nyt. I mellemtiden
opgiver kanske H. det ogsaa - han begynder
vel nu at blive mat af mig.

Vi betragter altsaa billedet som din eiendom.
Billedets historie er forresten ikke ganske
lig som du nævner - Meyer saa det første
gang han var her i aulag, - og bestilte det
(det var i krigens første eller andet aar) og
vi blev enige om 800 - men senere skrev
han, at han ønskede nogen forandring og at
han vilde være sikker paa, om han beholdt det
selv, men han vilde sige sig det til en
af sine venner og vilde give 1000 Kr., hvis
han var forvillet med forandringen. I midler-
tid var det at Beyer var her, men han havde
intet med dette billede at gøre, - men talte
om et lignende motiv. - I mellemtiden havde

du ogsaa været her - men du nævnte ikke
noget om, at du ønskede dette billede - jeg
havde da heller ingen ^{større} forandring gjort med
billedet, og Meyer som kom medens du var
der - var vistnok lidt argelig over, at jeg
ingen forbedring havde gjort med det, men
han vilde alligevel tage det, fordi jeg da
sa, at jeg var villig at sælge det for 800 i
den tilstand det da var, (jeg tænkte da ikke
paa at arbejde videre paa det, da jeg jo havde
et andet af lignende motiv paa dyklebrust
- dette kunde jeg jo arbejde med, hvis jeg endnu
plagedes af motivet). Men saa arbejdede
jeg videre paa det næste sommer, og da
Meyer saa fik se det igjen, vilde han
absolut have det selv. - (Engel fortalte
ham at Krautz var saa naadig af finde
baggrunden god). - Der blev dog ingen fast
aftale mellem os, - da jeg sa, at jeg nu ønske-
de at arbejde videre med billedet. -
Der var altsaa adskillig forhandling frem
og tilbage om billedet og helt siden ll.

naevnte, at det egentlig var til en ven, han
 vilde have billedet, har jeg betragtet mig
 som fri overfor M. — men kanske jeg
 i realiteten dog er forpligtet overfor ham, —
 men som sagt, — jeg holder mig paa bille-
 det; indtil jeg faar gjort et alvorligt for-
 sok i retning af et nyt — og mislykkes det,
 siger jeg lige ud til M; at jeg ikke vil selge
 billedet. Du kan altsaa være trygg for
 billedet, — men der er den ulempe ved
 forhandlingen med M., at du ikke kan
 paa billedet straks, — (kaldt til høsten) —
 (afsluttet maa jo ogsaa ommales). —

Emmel pleger mig med, at jeg maa bede
 dig sende den gamle linoleum, som du
 taler om, — him er saa daartig i ryggen af
 all gulvstøken, — him faldt ned af lemmerne
 og ned paa oven (saa den stod lige saa
 skjævt med alle sine etager som det skjæve
 Taarn i P.) — him maa have slaaet
 sig mere end him i forskrækkelsen kjædet

"Him, skurede" naturligvis i faldet ned
over alle ovennævnte udfordringer med byggen,
og nu har der vel sat sig giort i det,
og saa er jo slygt uheldigt, naar man
gaar i slyge omstændigheder. — Altsaa —
jeg er dig meget taknemlig for linoleum-
en, — hvis jeg faar betalt den eller trække
den af paa billedet, — du maa
det nye kjøkken; — du blir nok ikke
noget nyt kjøkken egentlig, — da inder-
etagen, som blir af cement, taues brugt
som kjøkken, vaskeluis og spisestue om som-
meren (ja kanske ogsaa om vinteren) men
du blir det jo cementet gulv, og det egner
sig vel ikke at lægge linoleum paa.
Forresten ved jeg ikke egentlig, hvordan det gaar
med "bøgen"; — om jeg faar gjort noget videre
mere foreløbig; — navnlig er forresten misri-
gende; — som Feuge sa: — din tegning maa
give Kramer et altsaa stort indtryk af

bygningen; - du maa altsaa revidere
det, - ellers blir jeg jo en løgner, - desuden
er jo bare halvdelen opkommen, det dyreste
staar igjen - desuden alle Cementeringer -
og alligevel staar jeg skyldig en masse for
det lille, som er gjort. Jeg skal forsøke
at tage et billede med kameraet og lade
dig faa se det paa nuværende standpunkt.

Nu har jeg endelig faaet materialerne op,
expeditøren (Steen) har sikkert maattet skaffe
nye, og han tog intet for den lange lagring,
saa nu er vi ganske gode venner igjen, og
det var da heldigt, at du ikke gjorde ham
belæidelser, - han tog sig nær af historien
fordi jeg mindede ham om gamle Syden
(han var nemlig langt kommen i delirium,
for ca. 10 aar siden) men dette mellem os!

Han var forargt paa sig selv for feilen, sa han
(og jeg var lig over at jeg forargelsen, ribbede
op i det "gamle" og sendte ham derfor nogle
pene ord om) Han har været en ordens mand,

Siden han blev "godtemplar", og det er første gang; siden han for ca. 7aar siden atter overtog expeditionen; at jeg har haft nogen grund til at klage over hans expedition.

Brød dette brev straks du har læst det; thi her gaar en pestlignende børuepidemi her for tiden, - og den er frygtelig smit som, - og vore børn har været haardt angrebet, saa jeg maatte vække over en nat med dem. Kari stod det rent an livet med, - en frygtelig koleric med sterk udsondring af slim og blodleverer, - heldigvis indtraadte krisis efter kun et døgns forløb, men da er de ogsaa saa medtagne som efter den haardeste sygdom, - feberen varer ogsaa. Sygdommen minder om "Tyfus".

Ja du maa undskyld mig elendige skrift trods din prægtige guldpen - den begynder at ville svigte lidt, - arbejdet mellem splitterne er for stor an, - jeg har kanske brugt saerlig blæk, som har "tæret" - men det gaar ganske bra at bruge baksiden. Med den bedste tak og hilsen til dig og fruen. Din hengivne
Astrup

P. 4.

U. B. BERGEN
No. 180874

Nei, du tok aldeles feil, naar du udvæner
min betydning til brevet, - jeg tænkte mindst
ef alt paa noget slegt, da jeg satte lak paa
baksiden af mit brev, - det var enten kom-
volutters daarlighed i lininger, - eller fordi
brevet var rekommanderet, - eller fordi der
var paasejndt, at jeg gjorde det; - jeg maa
ofte gjøre det paa grund af de daarlige
komvolutter, vi faar her, - de er enten helt
sammenlignede, - fordi de har "slegt" sigfygtige
i handlen, naar de kommer til butikken, - eller de
faa, som lader sig aabne, er slegt, som
har været utilstrækkelig limet. -
Nei, brevet har jeg ikke tænkt paa, siden
vi talte om det, - jeg har ingen brug for
det egentlig; - heft ikke din værdige tid
bort med slegt - om i allefald, - jeg ved
ikke, om jeg nogen tid har heft dig om
noget slegt, - jeg fortalte dig vist bare
at jeg var kommen i aftale med din bror
om et slegt engang i tiden; - men saa
dodde han straks efter. Min bror Peter

har lavet sig et i bly, og det fungerer
ganske udmærket, - det kan jeg også
gjøre, hvis jeg vil være saa "forfængelig".
Det var kjedeligt, at du i den anledning
skulde have tab, - og du maa intet mere
gjøre med noget saadant arbejde for
min skyld, - iallfald ikke nu, da du
har det travelt, - vi lever antagelig mange
aar endnu, og lever jeg ikke, har jeg ingen brug
for signet. ————— Men naar vi
taler om signet kommer jeg til at tænke paa
noget, som jeg ofte har tænkt paa: - skulde vi
to ikke kunne gjøre lidt forretning i fælles-
skab med at lave "exlibris" (som stempler)
(skjønt folk kunde trykke dem selv)?
Ja du paa undskylder mit dumme spørgs-
maal, som du vel vil kalde det, - jeg
kom til at tænke paa det, da jeg havde bestilt
paa et par exlibris og forsøgte at sjæse "træsmit"
i en liden gummiplate, det saa ud til at gaa an
at skjære i det materiale, - men det var vel endnu
lidt at støbe. Ja saa maa du live vel og tak for
alt din venlighed. P. F.